

Vaccinarea anti-COVID-19 la copii: ce trebuie să știe părinții

De ce ar trebui să iau în calcul vaccinarea copilului împotriva COVID-19? Beneficiile vaccinării depășesc cu mult riscurile îmbolnăvirii cu COVID-19. Deși boala COVID-19 este mult mai puțin frecventă și severă la copii decât la adulți, unii copii se pot îmbolnăvi sever și pot avea complicații sau simptome de lungă durată care să le afecteze sănătatea. De asemenea, COVID-19 poate provoca decesul la copii, deși acest lucru este mult mai rar decât la adulți. Astăzi se cunoaște că unii pacienți pot face după COVID-19 o boală inflamatorie postinfecțioasă, denumită sindromul inflamator multisistemic la copii (multisystem inflammatory syndrome in children - MIS-C), care afectează în primul rând copiii și poate cauza pe termen lung boli cardiovasculare și deces.

Un alt motiv care merită luat în considerare pentru vaccinarea împotriva COVID-19 a copilului tău este protejarea sănătății comunității mai largi. Fiecare copil sau adult infectat cu noul coronavirus oferă șansa ca virusul să sufere o mutație și astfel să apară o variantă de virus care s-ar putea dovedi mai periculoasă sau mai rezistentă la vaccinurile și tratamentul disponibil. Mai puține persoane infectate în rândul populației înseamnă mai puține șanse de apariție a variantelor periculoase de SARS-CoV-2.

Este vaccinul anti-COVID-19 Pfizer-BioNTech sigur pentru copilul meu? La 28 mai 2021 Comitetul Agenției Europene a Medicamentului (EMA) pentru medicamente de uz uman (Committee for Medicinal Products for Human Use - CHMP) a recomandat acordarea unei extinderi a indicației pentru vaccinul COVID-19 Comirnaty produs de Pfizer-BioNTech, pentru a include utilizarea vaccinului la copiii cu vârste cuprinse între 12-15 ani. Vaccinul a fost aprobat pentru utilizare atât la adulți cât și adolescenți cu vârsta > 16 ani.

Efectele Comirnaty la copii au fost investigate pe 2260 de copii cu vârste cuprinse între 12-15 ani. Studiul a arătat că răspunsul imun la Comirnaty în această grupă de vârstă a fost comparabil cu răspunsul imun în grupa cu vârste cuprinse între 16-25 de ani (măsurat prin titrul anticorpilor împotriva SARS-CoV-2). Eficacitatea Comirnaty a fost calculată pentru aproape 2000 de copii cu vârste cuprinse între 12-15 ani, fără dovezi de infecție anterioară. Aceștia au primit fie vaccinul, fie o injecție placebo, fără să știe ce produs le-a fost administrat. Din cei 1005 de copii care au primit vaccinul, niciunul nu a dezvoltat COVID-19, comparativ cu 16 copii din 978 care au primit injecția placebo. Aceasta înseamnă că, în acest studiu, vaccinul a fost 100% eficient în prevenția COVID-19 (deși rata reală, în populația generală, ar putea fi între 75-100%).

Ce reacții adverse obișnuite ar putea avea copiii în urma vaccinării? Reacțiile adverse comune ale vaccinului Pfizer-BioNTech la copiii cu vârsta cuprinsă între 12-15 ani nu sunt mai grave decât cele ale adulților. Reacțiile includ: - durere în brațul unde s-a făcut vaccinul, - oboseală, - dureri musculare, - durere de cap, - uneori febră. Aceste reacții adverse sunt de obicei temporare și se rezolvă după 1-2 zile. Apariția lor indică faptul că sistemul imunitar răspunde la vaccin. Beneficiile în această grupă de vârstă depășesc riscurile. În același timp, CHMP a menționat faptul că, din cauza numărului limitat de copii incluși în trialul clinic, studiul nu ar fi putut detecta reacțiile adverse rare.

Ce reacții adverse rare pot apărea după vaccinul Pfizer-BioNTech? Comitetul de siguranță al EMA (Comitetul pentru evaluarea riscurilor în materie de Farmacovigilență - PRAC) a evaluat unele cazuri foarte rare de miocardită NB. Miocardita (inflamație a mușchiului inimii) și pericardita (inflamație a membranei care acoperă inima) care au apărut după vaccinarea cu Comirnaty, în special la persoanele cu vârste sub 30 de ani. În prezent, nu există nici un indiciu care să arate că

aceste cazuri se datorează vaccinului, iar EMA monitorizează în continuare îndeaproape acest aspect.

În ciuda acestei incertitudini, Comitetul a considerat că beneficiile vaccinului Comirnaty administrat copiilor cu vârste cuprinse între 12-15 ani depășesc riscurile, în special în cazul celor cu afecțiuni care cresc riscul de a dezvolta forme severe de COVID-19.

Comitetul a recomandat includerea miocarditei și pericarditei ca noi reacții adverse în informațiile despre produs pentru acest vaccin. Atât pacienții, cât și medicii trebuie să fie atenți la semnele și simptomele sugestive, astfel încât pacientul să poată primi un tratament medical prompt.

Pacientul trebuie să solicite imediat asistență medicală dacă are următoarele simptome după vaccinare: - dificultate în respirație, - bătăi puternice ale inimii care pot fi neregulate, - durere în piept.

Există afecțiuni preexistente care să reprezinte o contraindicație pentru vaccinarea copilului? Majoritatea persoanelor - inclusiv copiii - cu afecțiuni medicale preexistente pot fi vaccinate cu vaccinul Pfizer-BioNTech. Aceste afecțiuni includ boli care determină un sistem imunitar slăbit și bolile autoimune.

În cazul unor reacții alergice comune sau severe - cum ar fi anafilaxia, apărute după prima doză de vaccin anti-COVID-19, Centrul pentru prevenirea și controlul bolilor (CDC) recomandă să nu se mai efectueze a doua doză. Aceste reacții sunt foarte rare și pot fi tratate în timpul perioadei de observare după vaccinare. Ingredientul denumit polietilen glicol din vaccinurile ARNm implicat în astfel de reacții alergice severe este o componentă obișnuită a multor produse farmaceutice, cum este, de exemplu, un laxativ obișnuit pentru constipație. Dacă ai temeri cu privire la o posibilă reacție alergică a copilului tău, discută cu medicul pediatru sau cu un medic alergolog despre acestea.

Cum pot vorbi părinții cu copiii despre vaccinare și despre reacțiile adverse ale vaccinului? Fii sincer cu copilul tău. Explică-i că administrarea vaccinului este sub formă de injecție în mușchi (muschiul deltoid de la nivelul umărului) care poate fi resimțită ca o mică înțepătură de foarte scurtă durată. După vaccinare, poate să aibă o durere la locul injectiei care însă trece după 1-2 zile și care este semnul că sistemul imunitar răspunde și că acest lucru este cel important, întrucât vaccinul îl va proteja să se îmbolnăvească de COVID-19. Informează-l că în plus față de durerea locală, poate avea câteva manifestări ușoare (oboseală, dureri musculare sau de cap), de asemenea, pentru o scurtă perioadă de timp. Medicamente antialergice, cum ar fi ibuprofenul (Nurofen) sau paracetamolul pot fi utilizate dacă este necesar pentru a-l ajuta să suporte mai bine durerea. Ajută-l să înțeleagă că vaccinurile și vaccinarea, în general, sunt un lucru bun pentru sănătatea noastră, deoarece ajută organismul să se mențină în siguranță față de virusuri.

Dacă copilul a avut deja COVID-19 și s-a vindecat, mai trebuie să se vaccineze? În prezent, nu există suficiente dovezi despre cât durează imunitatea naturală care apare după ce un copil sau adult a avut boala. Studiile au arătat că această imunitate după boală este de scurtă durată și este nevoie de cercetări suplimentare pentru ca medicii și oamenii de știință să înțeleagă mai bine aceste aspecte legate de imunitatea naturală și de cea indusă de vaccin. Unii cercetători cred că imunitatea post-vaccinare oferă o mai bună protecție decât cea naturală. De aceea, experții recomandă vaccinarea în cazul copilului, chiar dacă a făcut boala. Totuși, se poate amâna vaccinarea 90 de zile.

De asemenea, dacă copilul a avut COVID-19 și a fost tratat cu anticorpi monoclonali sau cu alte tratamente plasmatiche, ar trebui să aștepte 90 de zile pentru se vaccina. Discută cu medicul pediatru despre momentul în care copilul poate să se vaccineze.

Copiii care sunt în carantină sau care au simptome de COVID-19 nu ar trebui să se vaccineze în acest moment. Se pot vaccina de îndată ce boala se ameliorează și îndeplinesc criteriile ca să se poată încheia izolarea.

Copilul poate să fie vaccinat anti-COVID-19 în același timp cu alte vaccinuri? Da. Copilul poate fi vaccinat în cadrul aceleiași consultații atât cu vaccinul anti-COVID-19, cât și cu alte vaccinuri. Experiența cu alte vaccinuri a arătat că modul în care organismul nostru dezvoltă protecție după vaccinare (imunitate) și apariția posibilelor efecte secundare după vaccinare sunt în general aceleași, indiferent dacă vaccinurile sunt administrate singure sau în același timp. Discută cu medicul pediatru pentru a afla mai multe informații.

După ce copilul se vaccinează mai trebuie să poarte mască? Nu trebuie să mai poarte mască când se află afară în timp ce se plimbă, fac sport sau merg cu bicicleta. De asemenea, pot sta în interior cu alte persoane care sunt complet vaccinate sau pot merge la rudele lor, care locuiesc în altă casă și care sunt nevaccinate fără să mai trebuiască să poarte mască. Măștile sunt necesare în spații aglomerate în aer liber, cum ar fi stadioanele sportive, concertele, activitățile recreative în grupuri mai mari. Copilul va trebui să poarte în continuare mască și în spațiile interioare publice.

Reține, cel mai mare beneficiu al vaccinării împotriva COVID-19 este protejarea împotriva formelor severe de boală! Încă se studiază dacă vaccinul împiedică sau nu persoanele să fie infectate cu virusul SARS-CoV-2, fără să aibă simptome de boală și astfel să poată să transmită virusul persoanelor nevaccinate. De asemenea, va dura destul de mult timp pentru a fi vaccinați suficienți oameni, astfel încât să se reducă șansa ca boala să se transmită în comunitate (să se obțină imunitatea colectivă!).

Vaccinul anti-COVID-19 va afecta în viitor fertilitatea copilului? Nu există dovezi științifice sau orice altă observație care să ridice suspiciunea ca vaccinul anti-COVID-19 va afecta fertilitatea copilului în viitor. Mai mult, vaccinurile ARNm au o durată scurtă de viață în organism și nu se integrează în ADN-ul celulelor.

În România a început deja vaccinarea anti-COVID-19 a copiilor peste 12 ani? Da, începând cu 2 iunie 2021 copiii cu vârste cuprinse între 12-15 ani se pot vaccina cu vaccinul Pfizer/BioNTech Comirnaty. Schema de vaccinare recomandată constă în administrarea a două doze, la un interval de 21 de zile. Vaccinarea copiilor este gratuită și nu este obligatorie. Părinții pot găsi informații pe platforma electronică de vaccinare vaccinare-covid.gov.ro. Părinții pot programa copiii prin intermediul conturilor lor. De asemenea, vaccinarea copiilor se poate realiza fără o programare prealabilă în platformă, prin prezentarea directă în centrele de vaccinare, la cabinetele medicilor de familie, unde se administrează acest tip de vaccin sau la evenimentele de tip maraton de vaccinare. Părinții pot descărca de pe acest site chestionarul de triaj și formularul de consimțământ informat prin care își exprimă acordul în acest sens.